

Motion till riksdagen 2005/06:K319

av **Jörgen Johansson (c)**

Kommunala självstyret

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att kommuner och landsting skall ges större frihet att utföra sina uppgifter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att metoder utarbetas för att tydliggöra kostnader som härrör från rättighetslagstiftning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av att göra en översyn av utjämningsystemet.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av fasta normer i relationen mellan kommuner/landsting och staten inom ramen för den s.k. finansieringsprincipen.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om tilläggsdirektiv till grundlagsutredningen i syfte att stärka det reella kommunala självstyret.

¹ Yrkandena 3 och 4 hänvisade till FiU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det kommunala självstyret har starka rötter i Sverige. Från grundlagens första paragraf till Sveriges ratificering av Europakonventionen 1989 läggs självstyret fast som en grundvärdering i vårt styresskick. Det innebär grundläggande förutsättningar som exempelvis att kommunerna måste garanteras en egen och tillräcklig finansiering. Det är en princip som alltför ofta satts på undantag då regeringen vill köpa väljarnas gunst genom att ge kommunerna nya uppgifter utan att skicka med de pengar som behövs för finansieringen. Detta sker trots överenskommelse mellan regeringen och kommunerna om att alla åligganden ska vara finansierade, den s.k. finansieringsprincipen. Europarådet kritiserar därför den svenska statens centralstyrning av kommunerna. Kommun- och Landstingsförbunden anför att ”den lokalt valda politikern är insnärjd i ett finmaskigt nät av nationellt beslutade uppgifter som leder till allt mindre möjligheter att påverka den egna kommunens verksamhet”. Kritiken från Europarådet och en samlad rörelse, över partigränserna, inom Kommun- och Landstings-Sverige borde ge regeringen en tankeställare att det kanske är dags att fundera över hur vi ska ha det.

Kommuner och landsting måste få större frihet att utföra sina uppgifter till gagn för den lokala och regionala befolkningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Metoder för att beräkna kommunernas faktiska kostnader måste utarbetas för de områden som påverkas av riksdagens rättighetslagstiftning. Detta bör ges regeringen till känna.

Utjämningsystemet måste ses över så att dels rätt målgrupp får del av pengarna, dels att kommunerna ges större rätt att ta del av den tillväxt som sker i den egna kommunen. Detta bör ges regeringen till känna.

För att stärka det kommunala självstyret bör finansieringsprincipen lagfästas med en i förväg fastställd mekanism som löser eventuella tvister. Detta bör ges regeringen till känna.

Då frågorna i grunden handlar om stärkandet av en i grundlagen fastställd viljeinriktning bör grundlagsutredningens direktiv utvidgas till att även gälla en översyn av den kommunala självstyrelsens reella ställning och utifrån detta ge förslag om hur självstyret ska kunna stärkas. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 24 september 2005

Jörgen Johansson (c)